GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.
„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.
Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe şése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.
ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 234. Mercurĭ 5 (17) Decemvre 1884.

Braşovŭ, 4 (16) Decemvre

Veste îmbucurătóre!

Tinerimea română din Cluşiu nu disperă.

Ea supórtă cu bărbăţiă lovirea, ce i-s'a datŭ prin desfiinţarea societăţii sale de lectură şi acum se gândesce seriosŭ la aceea, cum sĕ repareze perderea.

Nicĭ o scire din câte ni-au sositŭ dela Cluşiu în cursulŭ anilorŭ din urmă, plinĭ de suferinţe, nu ne-a înveselitŭ inima mai multŭ ca acésta. Ḍis-amŭ, că a nóstră este junimea română! Şi'ntr'adevĕrŭ, nu ne-amŭ înşĕlatŭ în sentimentele ei, nu în curagiulŭ şi energia ei. Amŭ speratŭ într'ênsa şi speranţa ni se împlinesce, amŭ avutŭ credinţă în caracterulŭ şi tăria ei şi credinţa acésta ne-a mântuitŭ de temerile şi îndoelile, ce tortură sufletele celorŭ slabĭ.

Cu satisfacţiunea omului ce se bucură de rĕulŭ şi de paguba de-aprópelui sĕu scris-a unulŭ dintre microbii nesăţioşĭ guvernamentalĭ înainte cu ḍece ḍile: „Aşa vĕ trebue, acum aţĭ aflatŭ ce-aţĭ căutatŭ, aţĭ făcutŭ sĕ cadă societatea frumósă a tinerilorŭ românĭ, ce avea unŭ scopŭ laudabilŭ, a-ţĭ eschisŭ pe tinerii voştri dela posibilitatea de a se cultivá pe sine pe cale socială.....“

Quod non!

S'au înşelatŭ amarŭ cei din haita guvernului, décă au credutŭ, că cu societatea de lectură „Iulia“ se va stinge şi foculŭ românescŭ din inima tinerimei nóstre.

Societatea „Iulia“ încă nicĭ nu era îngropată şi microbii, ce rodŭ cu neruşinare la organismulŭ statului, şi începuserĕ sĕ clănţănéscă cu dinţii şi cu măselele lorŭ „amalgamisătóre,“ închipuindu-şĭ că au înaintea lorŭ chiar cadavrulŭ tinerimei române.

Ei au fostŭ aşa de orbĭ şi mărginiţĭ de a-şĭ închipuì, că societatea „Iulia“ a inspiratŭ şi a datŭ viaţă junimei române, ér nu junimea română societăţii „Iulia.“

Câtŭ de durerósă trebue sĕ fie deşteptarea lorŭ, când vorŭ vedé realitatea neînduratóre înainte-le şi se vorŭ convinge, că cu tóte terorisările şi disolvările, viuă şi tare este junimea română şi viu şi tare este sentimentulŭ ei naţionalŭ.

Societatea „Iulia“ a muritŭ, sĕ trăiéscă societatea română ce va urmá după dênsa!

Este irelevantŭ cum o vorŭ boteza-o. Ajunge că tinerii noştri din Cluşiu sunt decişĭ de a-şĭ înfiinţá o nouă societate.

Oficioşii au vĕrsatŭ lacrimĭ pentru „Iulia,“ care avuse „unŭ scopŭ aşa de frumosŭ şi laudabilŭ“ şi care prin „nesocotinţa“ pretinşilorŭ „agitatorĭ“ a fostŭ nimicită. Nu voimŭ sĕ cercetămŭ de ce provenienţă sunt aceste lacrime, dér le ḍicemŭ celorŭ ce se prefacŭ a ne compătimí:

Vi se va dá o nouă ocasiune de a reînviá sub altŭ nume „frumósa şi laudabila“ societate de lectură a studenţilorŭ românĭ dela universitatea din Cluşiu. Stăruiţĭ pe lângă d-lŭ Tisza, ca sĕ aprobe fără amânare nouele statute, ce i se vorŭ presentá. Căcĭ décă „frumosŭ şi laudabilŭ“ este scopulŭ, ce'lŭ urmăresce junimea română cultivându-se în societăţĭ de lectură, atuncĭ este o crimă chiar în contra constituţiunei esistente de-a o oprí dela acésta, când împlinesce tóte formele legale.

Dér puţinŭ importă atitudinea, ce-o vorŭ observá în viitorŭ puternicii ḍilei în afacerea tinerilorŭ noştri dela Cluşŭ, faţă cu îmbucurătorulŭ faptŭ, că ei sunt resoluţĭ de a ţiné susŭ stégulŭ culturei naţionale române şi de a luptá cu firmitate pentru apĕrarea lui, folosindu-se de drepturile, ce nu li se potŭ lua prin nicĭ unŭ felŭ de ordinŭ ministerialŭ.

In locŭ de a se bocí şi de a se sfêrşí pe ruinele societăţii „Iulia,“ bravii noştri tinerĭ se reculegŭ, îşĭ strîngŭ rêndurile din nou şi caută mijlóce spre a repará perderile ce le-au suferitŭ.

Étă aşa amŭ doritŭ şi dorimŭ noi sĕ vedemŭ întotdéuna junimea română, tăria şi speranţa nóstră: leală şi resolută, credinciósă némului şi culturei românescĭ, gata fiindŭ în fiecare momentŭ a sărí în apĕrarea naţiunei sale, cu devisa: Dumneḍeu şi dreptulŭ nostru!

Adversarii ḍicŭ, că noi amŭ fi făcutŭ junimei nóstre imposibilŭ de a se cultiva românesce în societatea română.

Se póte óre aşa ceva? Ce putere luméscă ar fi în stare sĕ împedece pe studenţii noştri de-a comunicá cu părinţii, cu fraţii şi cu amicii lorŭ şi de-a petrece în societate românéscă?

Este Transilvania: în Cluşiu orĭ Cluşiulŭ este în Transilvania?

Dér cine îşĭ va mai dá silinţă de a învĕţá pe orbŭ sĕ vĕḍă şi pe surdŭ sĕ audă! Timpulŭ ne este multŭ prea scumpŭ. De aceea încheiămŭ trămiţĕndŭ tinerilorŭ nostri din Cluşiu o frăţéscă sĕrutare şi ḍicêndu-le:

Stăruiţĭ înainte pe calea, pe care aţĭ apucatŭ, pe calea onórei naţionale, a curagiului şi a virtuţilorŭ strămoşescĭ, şi geniulŭ Românismului va fi cu voi şi cu drépta nóstră causă!

CRONICA POLITICĂ.

»Ellenzék« dela 11 Decemvre scrie unŭ articulŭ, în care 'şĭ îndréptă tótă furia în contra naţionalităţilorŭ, făcêndŭ pe Românulŭ, pe Sasulŭ şi pe Croatulŭ »trădătorĭ ai patriei,« ér pe Maghiarulŭ făcându'lŭ »liberalŭ,« »mărinimosŭ.« După ce înşiră unŭ numĕrŭ de neadevĕrurĭ, care culminéză în cuvintele: Maghiarulŭ a făcutŭ naţionalităţilorŭ astfelŭ de concesiunĭ, cum nu'şĭ mai găsescŭ sémĕnŭ pe lume, — ḍice că e timpulŭ sĕ înceteze politica de cruţare şi de fantasii faţă cu astfelŭ de duşmanĭ, cari sunt gata în fiecare momentŭ sĕ se revolte pe faţă în contra vieţii Maghiarilorŭ, căcĭ fiecare articulŭ alŭ ḍiarelorŭ lorŭ este proclamaţiune revoluţionară. Dacă pănă acum nu s'au revoltatŭ — afară de Croaţĭ — acésta se datoresce împrejurării, că n'au primitŭ încă de nicăirĭ o provocare la revoltă. O fóiă »olahă,« ḍice »Ellenzék,« a scrisŭ de curêndŭ, că ei vorŭ duce lupta în contra Maghiarilorŭ pănă la cuţitŭ. »Ce póte însemna acésta altceva, decâtŭ revoltă pe faţă? Şi cine ne póte asigura, întrébă fóia clusiană, că naţionalităţile n'au primitŭ într'o ḍi din năuntru şi din afară semnalulŭ de revoltă pe faţă?..... Trebue sĕ folosimŭ timpulŭ pănă ce avemŭ puterea în mână şi pănă cândŭ avemŭ la spatele puterei nóstre şi puterea monarchiei.« In urmă gratifică »Ellenzék« naţionalităţile cu titlulŭ de órde barbare.

Stilulŭ e omulŭ!

*

In Pesta a apărutŭ o broşură, ce se ḍice a fi senţională. Ea este întitulată: »Societatea nóstră şi misiunea nóstră naţională« şi autorulŭ ei (póte Grünwald?) se ascunde sub anonimulŭ Censor. Acesta desvótă nisce idei fórte exotice. Elŭ ḍice, că Maghiarii trebue sĕ concureze în cultură cu Rusia (a nimerit'o), căcĭ décă nu, Slavii şi Românii carĭ au acelaşĭ ritŭ cu Ruşii vorŭ fi atraşĭ de cultura ruséscă. Spre scopulŭ acesta »Censorele«, cu ideile necensurate, ne anunţă o străformare politică-democratică şi în fine »socială-democratică« prin ridicarea valórei politice a' elementului burgesŭ, care acum numĕră cam la 650,000 capete. Micii nobilĭ şi posesorĭ ungurĭ sĕ se amalgameze cu burgesii dela oraşe şi sĕ se creeze astfelŭ o mare clasă de mijlocŭ unguerescŭ. Societatea maghiară sĕ fie deşteptă şi sĕ lucreze. Ce a făcutŭ ea de 800 de anĭ? A amalgamatŭ naţionalităţile? A creatŭ o naţiune omogenă maghiară? Nu! Rusia e aprópe de a se constituì şi noi încă nicĭ după o miiă de anĭ nu suntemŭ constituiţĭ...... Dér încă nu este prea tărḍiu, încă n'amŭ pierdutŭ nimicŭ, décă o clasă de mijlocŭ va luá causa în mâna ei...« — Speranţe deşerte. Ce nu s'a pututŭ facc într'o miiă de anĭ, nu se va face nicĭ odată. Dintr'unŭ statŭ poliglotŭ niciodată nu se va face o casarmă unguréscă.

*

In şedinţa de Sâmbătă a senatului românŭ, ministrulŭ de esterne Sturdza a rĕspunsŭ la interpelarea, ce i-s'a făcutŭ in afacerea şicanărilorŭ, la carĭ suntŭ espuşĭ esportatorii românĭ din partea autorităţilorŭ unguerescĭ la importarea vitelorŭ şi porcilorŭ în Ungaria. Ministrulŭ a declaratŭ, că Ungaria a interḍisŭ importarea vitelorŭ şi a motivatŭ acésta pe faptulŭ, că în România esistă încă epidemia de vite; mai departe a declaratŭ, că oprirea importării porcilorŭ a motivat'o Ungaria pe faptulŭ, că în Steinbruch a isbucnitŭ, între porcii importaţĭ din România, bóla de unghii. Ministrulŭ adause, că dacă e vorba ca guvernulŭ sĕ céră deschiderea graniţelorŭ, cetăţenii trebue sĕ vegheze, ca epidemia sĕ dispară.

*

Intr'o publicaţiune inspirată de prinţulŭ egipténŭ Halim, care apărù mai deunăḍĭ în Constantinopole, se probéză, că Chedivulŭ Tevfic-paşa este incapabilŭ de a guverná, că poporaţiunea indigenă egipténă îlŭ urăsce, că la curtea din Constantinopole este neplăcutŭ şi că Arabii ortodocşĭ ce ferescŭ de elŭ. De aici deduce autorulŭ broşurei, că sub Tevfic niciodată nu se va puté regenerá. Din contră prinţulŭ Halim întrunesce în persóna sa tóte calitaţile, carĭ se recerŭ spre a face din Egipţŭ sub egida Sultanului unŭ imperiu prosperătorŭ. Acéstă publicaţiune a rĕspânditŭ faima, că la înalta Pórtă se ventiléză proiectulŭ de a suplini pe Tevfic prin prinţulŭ Halim. Cei din Constantinopole protestéză cu tótă energia în contra acestei faime, ḍicêndŭ, că prin acésta numai s'ar complicá situaţiunea şi mai rĕu în Egiptŭ, de cum este acuma. Din contră bărbaţii politicĭ de pe lângă Pórta otomană vorŭ fi în mare reservă şi nu vorŭ afirmá drepturile lorŭ, pănă când nu se vorŭ lămuri pe deplinŭ diferenţele dintre Anglia şi dintre puterile signatare. Din contră pretenţiunea Germaniei şi a Rusiei de-a fi representate în comisiunea internaţională egipténă pentru datoriile statului, au făcutŭ pe Turcĭ sĕ mediteze asupra cestiunii, că óre n'ar fi îndreptăţită şi Turcia de a fi representată în acea comisiune?

Tinerimea română în Cluşiu.

(Coresp. part. a »Gaz. Trans.«)

Cluşiu în Decemvre 1884.

Junimea română dă semne nouĕ de viaţă. Trebue sĕ constatezŭ din capulŭ locului, că aşteptările şoviniştilorŭ începŭ a se dovedí deşérte. Şi într'adevĕrŭ multe s'au combinatŭ din partea lorŭ cu desfiinţarea »Iuliei.« Ei credéu, că îndată după disolvarea ei se va disolvá şi idea de concordiă dintre junii românĭ. Ei credéu, că disolvarea »Iuliei«, servindŭ Românilorŭ de »învĕţătură,« va puté face ca junii românĭ unulŭ câte unulŭ sĕ părăséscă idea solidarităţii. Ei credéu, că junimea română şicanată până la estremitate se va convertí în principiile ei resolute şi astfelŭ urându-i-se ḍilele nu se va mai gândí la înfiinţarea vre-unei alte societăţĭ române. Ei sperau póte, că chiar în urma ăstorŭ şicanărĭ se vorŭ puté cití numele junilorŭ românĭ în lista membrilorŭ vre-unei societăţĭ maghiare şi în urmă — ceea ce mai cu sémă lui »Ellenzék« nu-i prea convine — că astfelŭ vorŭ fi scăpaţĭ Maghiarii Cluşianĭ de surprinderĭ neplăcute cu bilete de învitare scrise în limba română.

Insă ce sĕ'i facĭ, tinerii românĭ nu suntŭ nicĭ decum aplicaţĭ a jucá după cum le cântă contrarii lorŭ. Ei nu potŭ fi dispuşĭ la acesta, în vreme ce conflictulŭ de principii între ei şi tinerii maghiarĭ din ce în ce devine mai acutŭ. Potŭ pretinde orĭ şi ce puternicii ḑilei, vorŭ fi ascultaţĭ şi îndestuliţĭ întru tóte de tinerimea nóstră, de una însă nu se potŭ lipsí ai noştri în favorulŭ şi de dragulŭ lorŭ, adecă: de sĕmţulu românescŭ şi de iubirea cătră nemulŭ românŭ, cătră limba şi instituţiunele române. Ear acestea le cerŭ ei ca jertfă dela noi! Vorŭ fi ei póte capabilĭ de a înscená şi alte scandalurĭ, vorŭ puté compune pamflete şi mai multe în batjocura némului nostru cântându-le în publicŭ, vorŭ puté, decă le va da mâna, sĕ disolve ḑecĭ şi sute de societăţĭ românescĭ, nu vorŭ fi însă niciodată în stare de a face pe junii românĭ sĕ renunţe la naţionalitatea lorŭ, a-i face sĕ-şĭ uite de limba şi poporulŭ lorŭ, din sînulŭ căruia au eşitŭ. Unŭ adevĕrŭ acesta, care este admisŭ pretutindenea între Românĭ, şi ar trebui sĕ fie recunoscutŭ chiar şi de ei. S'au înşĕlatŭ ei în multe celea, orĭ de câte orĭ era vorba de atitudinea Românilorŭ, s'au înşelatŭ întotdeuna ca şi acum.

Contrarii noştri credeu, că totŭ ce e românescŭ aicĭ vine dela »Iulia« şi că nimicindu-se ea se va nimicì tótă viaţa românéscă din Cluşiu. Faptele dovedescŭ însă contrarulŭ, căcĭ în loculŭ »Iuliei« mórte, se proiectéză deja altă societate, cu caracterŭ ca şi alŭ celei disolvate, ba pare-mi-se s'a şi pusŭ în lucrare compunerea statutelorŭ viitórei societăţĭ, carĭ vorŭ fi înaintate nu peste multŭ timpŭ guvernului spre întărire. Le va aprobá orĭ nu d. ministru de interne, acesta e cestiunea viitorului şi nu o putemŭ scí. Scimŭ însă, ceea ce e sfântŭ înaintea tuturorŭ ascultătorilorŭ românĭ de la Universitate, că suntemŭ resoluţĭ de a luptá şi noi întru câtŭ putemŭ pentru drepturile ce competŭ universitarilorŭ în genere.

Era unŭ vechiu obiceiu în viaţa Cluşiană română, ca societatea „Iulia" în fie-care anŭ sĕ-şĭ ţină concertulŭ sĕu împreunatŭ cu petrecere de danţŭ precum şi maialulŭ sĕu, spre înmulţirea averei sale. Acestea erau petrecerile publice Românescĭ în Cluşiu. La aceste petrecerĭ se adunau Românĭ nu numai din locŭ, ci şi din jurŭ, dândŭ astfelŭ obolulŭ lorŭ pentru sarijinirea societăţii »Iulia«. Pe de altă parte aceste întrunirĭ serveu ca unŭ centru de întêlnire între Românii Cluşianĭ şi cei din jurŭ. »Iulia« acum nu mai esistă, ér urmarea cea mai de aprope ar fi, ca Românii Cluşianĭ sĕ nu-şĭ mai pótă petrece româneşce, sĕ nu-şĭ pótă da mai multŭ espresiune sentimentelorŭ sale româneşcĭ şi în urmă ca junimea şi cei mai bĕtrânĭ ai noştri sĕ fie puşĭ în stare de separaţiune absolută. La aşa ceva tinerii noştri nu se puteu învoì în nicĭ unŭ casŭ. După o scurtă chibzuială ei hotărîră, că petrecerea are sĕ se ţină în totŭ casulŭ şi în anulŭ acesta. Acéstă decisiune resolută a lorŭ a avutŭ efectulŭ sĕu, aflând rĕsunetŭ în inimele tuturorŭ inteligenţilorŭ românĭ Cluşianĭ. Lucrurile au mersŭ însĕ şi mai departe şi abia câteva ḑile dela desfiinţarea »Iuliei« vedemŭ pe inteligenţii noştri mai bĕtrânĭ dândŭ mâna cu tinerii şi ḑicêndu-le: »faptulŭ, care era sĕ-lŭ sevêrşiţĭ voi singurĭ, îlŭ vomŭ sĕvêrşi toţĭ dimpreună.« Frumosŭ documentŭ acesta din partea inteligenţei şi cu atâtŭ mai nobilŭ, câtŭ prin elŭ s'a datŭ nascere la o epocă nouă, o epocă cu multŭ mai frumósă în viaţa tuturorŭ Românilorŭ Cluşienĭ.

Planulŭ odată făcutŭ s'a şi pusŭ în esecutare îndată, fiindŭ însărcinatŭ unulŭ dintre cei mai bĕtrênĭ, ca sĕ convóce (prin insinuare la poliţiă) o şedinţă. Acésta s'a întêmplatŭ şi în ḑiua de 12 Dec. la 6 óre séra, vĕḑumŭ toţĭ bĕtrânii şi tinerii întruniţĭ în sala casinei române. Mai ântêiu s'a adusŭ pe tapetŭ cestiunea, că spre ce scopŭ sĕ se arangeze petrecerea şi sĕ se facă balŭ formalŭ orĭ numai »concertŭ împreunatŭ cu petrecere de danţŭ.« Dl. Dr. Isacŭ relativŭ la punctulŭ primŭ propune, ca venitulŭ petrecerei sĕ se întrebuinţeze în folosulŭ scólei de fetiţe ce se va înfiinţá în locŭ, ér părintele Podobă că în folosulŭ scólei de bĕeţĭ. Se primesce propunerea d-lui Dr. Isacŭ cu modificarea, ca din venitulŭ totalŭ sĕ se dea o parte anumită în folosulŭ scólei de băeţĭ. După ce se primì cu unanimitate şi aceea, că petrecerea sĕ fie »concertŭ împreunatŭ cu danţŭ« şi altele relativŭ la dispoşiţiunile ce sunt de-a se luá faţă cu petrecerea, se procese îndată la alegerea comitetului. Comitetulŭ s'a alesŭ în numĕrŭ de 16 şi este următorulŭ: Preşed. d. adv. Iuliu Coroianŭ, v. preş. d. stud. fil. Constantinŭ Popŭ, cassarŭ d. adv. Emericŭ Popŭ, controlorŭ d. stud. sciinţ. nat. Michailŭ Pêrvu, secretarŭ stud. iur. Iuliu Dombradi. Membri în comitetŭ domnii: adv. Almăşanŭ, stud. med. Andressi, stud. iur. Octavianŭ Boerŭ, stud. med. Aurelŭ Ciatu, stud iur. Agustinŭ Cheţanŭ, stud. iur. Enea Draia, adv. Dr. A. Isacŭ, Drd. fil. Silvestru Moldovanŭ, stud. iur. Valeriu Morariu, adv. Alexie Popŭ, stud. iur. Leonŭ Scridonŭ.

Comitetulŭ este compusŭ din membri bravĭ şi harnicĭ, ceea ce ne face sĕ sperămŭ, că petrecerea nóstră va fi la înălţimea sa. Cu viuă bucuriă trebue sĕ constatezŭ, că prin acésta s'a pusŭ basa unei legăturĭ mai intime între intiliginţă şi junime, carĭ pân' acum aşa diceêndŭ trăiau în unŭ felŭ de isolare unii faţă cu alţii. Faptulŭ e frumosŭ şi era cu atâtŭ mai de doritŭ, fiindcă astfelŭ uniti „în cugete şi în sêmţirĭ" vomŭ puté dovedi o energiă cu multŭ mai mare întru apĕrarea drepturilorŭ nóstre.

Murgilă,

TELEGRAMA PART. A „GAZ. TRANS."

Sibiiu,*) 15 Decemvre séra 1884.

Procesulŭ de pressă intentatŭ d-lui G. Bariţŭ s'a terminatŭ. Tribunalulŭ **a achitatŭ** pe d. Bariţŭ în unanimitate. Preşedinte a fostŭ d. Szekacs, judecătorĭ d-nii Roşca şi Jahn, acusatorŭ d. procurorŭ-substitutŭ Tribus, apĕrătorŭ d. Fruhbeck. Juraţĭ au fostŭ d-nii Albrecht, Borger, Jahn, Kreisler, Lauterbach, Quant, Reinert, Robicsek, Satler, Scherer, Schusnig, Zimmermann.

SCIRILE ḐILEI.

După raportulŭ inspectorului şcolarŭ Koos, în anulŭ 1883/4 numĕrulŭ copiilorŭ obligaţĭ a merge la şcólă în comitatulŭ Braşovului a fostŭ 15,890. Dintre aceştia după confesiune au fostŭ 5992 gr. or., 1819 rom. cat., 38 gr. cat., 501 elveţianĭ evang., 7337 augsb. evang., 61 unitarĭ, 142 mosaicĭ. După naţionalitate: 6,028 românĭ, 4994 maghiarĭ, 4847 germanĭ, 11 sêrbĭ, 6 rutenĭ, 4 croaţĭ. Numĕrulŭ copiilorŭ carĭ au cercetatŭ scóla e 13,672. Dupŭ confesiune au fostŭ: 5006 gr. or., 7020 augsb. evang., 1040 rom. cat., 409 elveţianĭ evang., 1040 rom. cat., 32 gr. cat., 23 unitarĭ, 142 mosaicĭ. După naţionalitate: 5035 românĭ, 4573 germanĭ, 4043 maghiarĭ, 11 sêrbĭ, 4 croaţĭ, 6 rutenĭ.

—0—

Se scrie din Oraviţa, în Bănatŭ, că în minele de cărbunĭ de la Annina au peritŭ 70 de omenĭ. Amĕnuntele acestei nenorocirĭ nu se sciu încă.

*) Telegrama acésta ni s'a espedatŭ Lunĭ din Sibiiu la 3 óre 40 minute d. a. şi amŭ primit'o abia la órele 6 3/4 séra. Nu înţelegemŭ de ce acéstă întârḑiare. — **Red.**

„Curierulŭ financiarŭ" spune, că Dumineca trecută s'au întrunitŭ în localulu şcólei de comerţŭ din Bucurescĭ mai mulţĭ elevĭ cu diplomă ai acestei scóle. La acéstă întrunire provocată de d. Teodorŭ Stefănescu, directorulŭ şcólei şi în acelaşĭ timpŭ directorŭ alŭ Băncei Naţionale, au asistatŭ mai mulţĭ neguţătorĭ însemnaţĭ din oraşŭ. D. Teodorŭ Stefănescu a cetitŭ celorŭ presenţĭ unŭ proiectŭ de lege elaboratŭ de d-sa şi pe care 'lŭ va presentá d-lui ministru de comerţŭ, agricultură şi domenii, în scopulŭ d'a se înfiinţa 4 scóle superióre de comerţŭ, la Bucurescĭ, Iaşĭ, Craiova şi Galaţĭ. Proiectulŭ a fostŭ primitŭ în aplause de asistenţĭ. Ar fi de doritŭ, ca elŭ sĕ obţină şi adesiunea ministrului respectivŭ, ḑice numitulŭ ḑiarŭ.

—0—

Ḑiarele din Bucurescĭ spunŭ, că d. B. P. Hăşdeu şi-a datŭ demisiunea din postulŭ de directorŭ alŭ archivelorŭ statului, ca sĕ pótă fi deputatŭ.

—0—

Dra Bârsescu va jucá în curênd în tragedia »Harold" de Ernest v. Wildenbruh, care se va representá cu multŭ studiu în teatrulŭ de curte din Viena. In acésta piesă vorŭ jucá: Lewinsky, Strassman, Robert, Halenstein şi Devrient. Artista nóstră va jucá rolulŭ Adelei.

—0—

Se asigură, ḑice »Posta« din Galaţĭ, că cassa comercială Cohen din Brăila şi Bucurescĭ a încetatŭ plăţile. Pasivulŭ sĕu ar fi peste unŭ milionŭ. Piaţa Brăilei nu e mai de locŭ angajată. Bucurescii însĕ e aprópe singura piaţă atinsă. Se ḑice că numai Banca Naţională are a luá 300,000 lei.

—0—

Acelaşŭ ḑiarŭ spune, că nişte grecĭ, ce de cât-va timpŭ bântue oraşulŭ Galaţĭ, şi ai cărorŭ capĭ suntŭ chefaloniţii Gherasim Macri, Dionisie Macovela şi Dimitrie Coruzi, au fostŭ prinşĭ pe când spărgeau zidulŭ în dreptulŭ comptuarului d-lui H. V. Frigătorŭ din strada Braşovenilorŭ. Rĕu făcătorii au mărturisitŭ singurĭ faptulŭ. Ei se află închişĭ la poliţiă.

—0—

Se scrie din Znaim, că acum câteva ḑile d-şóra Ana Slatinschi din Nicloviţŭ lângă Znaim 'şĭ-a serbatŭ a 102 aniversare a nascerei. Ea e încă voinică, îşĭ aduce aminte de multe păţanii din tinereţe, vederea şi auḑulŭ îi suntŭ pre puţinŭ slăbite şi lucréză şi acum la ciorapĭ, cu igliţa etc.

—0—

Din Stuttgart se scrie, că căpitanulŭ D. Max. Plessner a inventatŭ unŭ aparatŭ numitŭ »antiphon,« menitŭ a scutí pe cei ce şedŭ în apropiere de musicanţĭ, sĕ'i audă neîncetatŭ. Aparatulŭ e micŭ şi se póte purta la lanţulŭ de césornicŭ ca şi medalionulŭ.

—0—

Astă séră se va representa la teatrulŭ germanŭ piesa »*Ein Blitzmädel*,« comediă cu cântece în 4 acte, de Carol Costa. Mâne séră va păşi d-na Wald-Milar prima cântăréţă de operete de la teatrulŭ regalŭ din München, în piesa »Giroflé-Girofla.«

Ordinaţiunea ministerială cu privire la dărĭ.

Ministrulŭ de finanţe Szapary a datŭ următórea ordinaţiune:

»După rapórtele sosite, publiculŭ economŭ este în timpulŭ de faţă, — din causa scăderii estraordinare a preţurilorŭ productelorŭ economice şi prin acésta din causa stagnării afacerilorŭ, — multŭ împedecatŭ de a plăti punc-

FOILETONU.

Din basmele poporale române.

Cei doispreḑece fraţĭ şi fata cu pĕrulŭ de aurŭ.

Nu trecù multŭ şi feciorulŭ auḑì pe smeóica ḑicêndŭ: — Dragŭ lemnuţŭ, aprinde-te şi luminéză aşa de frumosŭ, cum n'ai luminatŭ nicĭ odată, că amŭ doispre-ḑece feciorĭ, cărora li se vorŭ tăia capetele. Indată se aprinse într'unŭ unghiuleţŭ unŭ lemnuţŭ putredŭ, luminândŭ aşa de frumosŭ, de gândéi că tóte luminile din lume suntŭ acolo.

După aceea auḑì ér pe smeóica ḑicêndŭ: — Dragă lăută, cântă cum n'ai mai cântatŭ nicĭ odată. Lăuta începù sĕ cânte aşa de frumosŭ, de gândéi că tóte musicile din lume suntŭ acolo.

In urmă mai auḑi feciorulŭ pe smeóica ḑicêndŭ: — Dragă sabiă, du-te unde suntŭ cei doi-spre-ḑece feciorĭ şi cele doue-spre-ḑece fete, şi ce-i afla în marginea paturilorŭ sĕ le tai capetele. Sabia sărì îndată din cuiu, trecù prin păreţĭ în casa cu 12 paturĭ şi tăià capetele fetelorŭ, fiind-că ele erau la margine.

Acum ḑise calulŭ cătră feciorŭ: — Scóte iute din grajdŭ caii fraţilorŭ têi şi adu-i pe unulŭ câte unulŭ din casă, pune-i pe cai şi sĕ plecămŭ, că de unde nu perimŭ. Feciorulŭ celŭ micŭ făcù aşa, după ce calulŭ suflându cu nara adurmì bine pe toţĭ argaţii, pornì pe fraţii lui înainte, încălecà apoi şi elŭ şi pornì după ei. Smeóica după câtva timpŭ se duse în odaiă sĕ veḑă, dacă sabia i-a împlinitŭ porunca. Când intră înăuntru găsì capetele fetelorŭ tăiate, ér feciorii nicăirĭ. Atuncĭ începù a răcni, încălecà repede pe drâglă şi pornì după feciorĭ. Uitându-se ea în susŭ vĕḑu pe feciorulŭ celŭ micŭ înălţându-se în susŭ cu calulŭ şi neputêndu-lŭ ajunge strigă Smeóica: — Ha, feciorŭ de lele, blăstămată fie'ţĭ omenia! Când mai vii la mine? — Viu sĕ-ţĭ iau lemnuţulŭ ce arde atâtŭ de frumosŭ.

Calulŭ se suì apoi până la nórii cei turbaţĭ, ér smeóica se întórse îndĕrĕtŭ. Când era susŭ de totŭ, feciorulŭ se uită în josŭ cătră pămentŭ, unde zărise ceva strălucindŭ. La cererea lui calulŭ îlŭ scoborî josŭ în mijloculŭ unui drumŭ, unde era acelŭ lucru strălucitorŭ: unŭ firŭ de pĕrŭ de aurŭ. Calulŭ i-a ḑisŭ: — Orĭ îlŭ vei luá orĭ nu, totŭ are sĕ-ţĭ pară rău. — Atuncĭ mai bine sĕ-mĭ pară rĕu, că l'amŭ luatŭ, decâtŭ că nu l'amŭ luatŭ, ḑise feciorulŭ. Ridicà firulŭ de pĕrŭ, îlŭ puse în şerparŭ (curea) şi plecà sĕ ajungă pe fraţii sĕi. Acestora le spuse totŭ ce s'a întêmplatŭ la curtea smeóicei şi le arătà şi pĕrulŭ de aurŭ.

Acum merseră toţĭ fraţii şi se băgară servitorĭ la unŭ împăratŭ. Afară de celŭ micŭ, toţĭ ceilalţĭ fraţĭ şi-au vêndutŭ caii. Vĕḑêndŭ ei, că fratele lorŭ celŭ micŭ e în stare sĕ-şĭ ţină calulŭ, prinseră ură pe elŭ şi ca sĕ-lŭ perdă, îlŭ pîrîră împĕratului, că elŭ scie unŭ lemnuţŭ, care luminéză câtŭ tóte luminile din lume. Impĕratulŭ îlŭ chemà la sine şi îi ḑise: — In 24 de óre sĕ-mĭ aducĭ lemnuţulŭ, care luminéză, că de unde nu capulŭ nu-ţĭ mai stă la locŭ. Feciorulŭ vĕḑu că a făcutŭ rĕu de a destăinuitŭ totŭ fraţilorŭ sĕi, şi se duse plângândŭ la calŭ, căruia îi spuse ce i-a poruncitŭ împĕratulŭ. — Nu mai fii supĕratŭ, îi ḑise calulŭ, ci du-te de'mĭ adă o covată de jarŭ şi o cupă de lapte şi apoi vomŭ pleca. Feciorulŭ îi aduse calului ce-a cerutŭ şi, după ce mâncà, plecară. Câtŭ ai clipì din ochĭ, feciorulŭ ajunse la curtea smeóicii. Feciorulŭ descălecà şi duse calulŭ la uşa odăii unde dormea smeóica; suflà apoi calulŭ cu narea pe uşă şi adormì bine pe smeóică. — Du-te acum în casă şi lângă gura smeóicii vei găsi unŭ ciutucŭ putredŭ, sĕ'lŭ iai şi, când vei eşi sĕ trântescĭ uşa, încâtŭ sĕ se cutremure casa. Feciorulŭ făcù cum îlŭ învĕţà calulŭ, iute încălecà, căcĭ şi smeóica se trezí şi încălecà pe drâglă, plecândŭ după elŭ sĕ'lŭ prindă. Când se uità în susŭ, vĕdù pe ficiorŭ înălţêndu-se. — Când mai vii? îlŭ întrebà ea, după ce vĕḑu că nu'lŭ póte ajunge. — Viu sĕ iau lăuta, îi rĕspunse feciorulŭ. Acesta cum ajunse la împĕratulŭ, puse lemnuţulŭ în mijloculŭ ocolului şi'i ḑise sĕ s'aprindă şi sĕ lumineze ca nicĭ odată. Indată se făcù o lumină, de gândei că totă lumea e în focŭ. Impĕratulŭ se spăriă de atâta lumină şi ḑise feciorului sĕ stingă lemnuţulŭ. Feciorulŭ poruncì lemnuţului de se stinse şi'lŭ dete împĕratului. Acesta îlŭ cinstì cu banĭ atâtŭ pe elŭ câtŭ şi pe fraţii lui. S'au dusŭ apoi cu toţii într'o cârciumă sĕ bea. Vĕḑêndŭ cei unspreḑece fraţĭ, că celŭ mai micŭ are mai mulţĭ banĭ decâtŭ ei, îlŭ pârîră a doua ḑi împĕratului, că scie o lăută, care cântă mai frumosŭ decâtŭ tóte musicele din lume. Impĕratulŭ chemă pe feciorŭ şi'i poruncì ca în 24 óre s'aducă lăuta, că de unde nu, capulŭ nu'i mai stă unde e. Feciorulŭ se duse plângêndŭ la calŭ şi-i spuse

tualŭ cheltuelile ordinare economice şi prin urmare şi sărcinile statului. In interesulŭ contribuabililorŭ am hotărîtŭ aşa dară, ca, la perceperea dărilorŭ şi a cererilorŭ de felulŭ acesta din partea statului, esecutarea hotărîrilorŭ 'art. de lege XLIV din 1883 sĕ se îndulcéscă. Cu privire la acésta dispunŭ:

I. Relativŭ la dările directe şi la cererile erariale ce au sĕ se percépă după felulŭ lorŭ: 1. In contra comunelorŭ micĭ şi marĭ a oraşelorŭ cu magistratŭ regulatŭ şi a municipielorŭ, precum şi în contra altorŭ persóne numai atuncĭ are sĕ s'aplice esecuţiunea, décă n'au plătitŭ o sumă corĕspundĕtóre prescripţiunei anuale, observându-se la acésta, că aci are a se'nţelege aceea sumă, ce resultă décă sĕ iau la unŭ locŭ sumele anuale ale dărilorŭ directe, ale datoriilorŭ pentru dijma de vinŭ şi contribuirile regulării apei. Ca datoriă anuală a dărilorŭ fonciare are sĕ se ia în acele comune, în care după noulŭ catastru s'a pusŭ o sumă mai mare ca în anulŭ 1883, basa cea mai mică din 1883. 2. Plăţ în rate au sĕ se tréca în socotélă în ordinea următore: a) interese pentru întârḑiere şi cheltuelĭ de esecuţiune, b) taxe pentru eliberare de armată, c) datoriă pentru dijma de vinŭ, d) dărĭ directe împreună cu adausŭ, e) contribuire anuală pentru regularea apei. 3. Cu deosebire sĕ se bage de semă, ca la secvestrărĭ tóte acele obiecte, care după lege nu se potŭ lua, sĕ fie eschise dela secvestrare, mai departe că animale vii numai atuncĭ se potŭ vinde prin licitaţiune, dacă se póte obţine unŭ preţŭ aprópe corespunḑĕtorŭ estimărei locale.

III. Datoria timbrelorŭ şi competinţelorŭ, ce au nemijlocitŭ sĕ se plătéscă, cu privire la: 1. competinţe, care suntŭ în periculŭ d'a se prescrie, suntŭ de încasatŭ necondiţionatŭ pe calea esecuţiunei; 2. de asemenea competinţe după cumpĕrare şi vênḑare şi donare sunt de a se încasá necondiţionatŭ, pe când cele după moştenire pentru sumele ce suntŭ de plată în 1884 se potŭ încuviinţa rate pe garanţiă; 3. pentru cele mai vechĭ, adecă din restanţele de competinţe ce ajungŭ până la capĕtulŭ anului 1883, se póte încuviinţa din casŭ în casŭ o amânare, dacă a treia parte s'a plătitŭ imediatŭ.

III. Datoriile ne-amintite nu intră în sfera hotărîrilorŭ luate aci. Inspectorii de dărĭ au sĕ ia mĕsurile corĕspunḑĕtóre conformŭ acestei ordinaţiunĭ sub responsabilitatea personală.

Cestiunea agiului în parlamentulŭ românŭ.

„Curierulŭ Financiarŭ“ scrie;

Crisa economică prin care trecemŭ nu mai e unŭ secretŭ astăḑĭ pentru nimenĭ. Agiulŭ esorbitantŭ alŭ aurului, preocupândŭ în gradulŭ celŭ mai înaltŭ ţéra întrégă, a ajunsŭ a formá obiectulŭ îngrijirilorŭ generale şi a găsi ecoulŭ sĕu până în Parlamentŭ.

Lunĭ, d. deputatŭ Paladi anunţă guvernului o interpelare, care fu desvoltată în şedinţa de Joi, şi urmată de o moţiune subscrisă de d-nii deputaţĭ: Petru Carp, Cogălnicénu, Epurescu, Dim. Butculescu şi Paladi, prin care cerea, ca guvernulŭ sĕ înceteze cu baterea monedei de argintŭ şi sĕ numéscă o comisiune pentru a studia cestiunea etalonului unicŭ de aurŭ.

Au vorbitŭ pentru acéstă moţiune d-nii Paladi şi Petru Carpŭ, ér contra d. generalŭ Lecca, ministru de finance, d. Emil Costinescu, d. Câmpinénu, ministru de comerţŭ, d. Stolojan şi în fine primulŭ ministru d. Iónŭ Brătianu.

Discuţiunea a absorbitŭ tótă şedinţa de Joi şi a duratŭ până séra la 7 óre, când puindu-se la votŭ moţiunea de care vorbimŭ mai susŭ, s'a respinsŭ de comitetulŭ delegaţilorŭ şi de marea maioritate a Camerei.

Era şi naturalŭ. Toţĭ cunoscŭ, că crisa monetară prin care trece România astăḑĭ se datoresce unei rele situaţiunĭ economice provocată de dificitulŭ ce lasă importaţiunile asupra esportaţiunilorŭ şi care reclamă o plată în aurŭ de 190 şi mai bine de milióne în strĕinĕtate, în care intră şi anuităţile datoriei publice în suma de 50 milióne. Décă productele nóstre, care stau grămădite în porturĭ şi în tóte centrele nóstre comerciale ar fi fostŭ căutate anulŭ acesta cu aceeaşĭ preferenţă cu care au fostŭ căutate în alţĭ anĭ de pieţele consumătóre ale Europei, acestŭ dificitŭ ar fi fostŭ acoperitŭ şi am fi avutŭ încă unŭ escedentŭ de numerarŭ — aurŭ în ţéră. Din nefericire, după cum am arĕtatŭ şi cu altă ocasiune, recoltele fiindŭ pe de-o parte bune în tótă Europa anulŭ acesta, ér pe de alta concurenţa Indiei, a Egiptului, a Americei şi a Australiei fiindŭ din cele mai sdrobitóre pentru noi, a trebuitŭ forţamente sĕ cădemŭ într'una din acele situaţiunĭ rele economice, din care nu putemŭ eşi, decâtŭ décă ne-amŭ schimbá viaţa.

După unii, între carĭ ne putemŭ enumera şi noi, acéstă schimbare de viaţă consistă în faptulŭ d'a resolvá câtŭ mai repede posibilŭ cestiunea agricolă şi cestiunea industrială în sensulŭ protecţionistŭ, pentru a restabilí Balanţa Comercială, şi prin ea a face sĕ diminueḑe importaţiunile, sĕ sporéscă esportaţiunile şi-o dată cu acestea sĕ dispară şi agiulŭ sĕu sĕ revie la starea sa normală.

După alţii, acéstă schimbare de viaţă ar fi adoptarea etalonului unicŭ de aurŭ prin transformarea stocului de argintŭ alŭ Băncei Naţionale şi rambursarea în aurŭ a Biletelorŭ hypotecare, retrase din circulaţiă de aceiaşĭ Bancă pe comptulŭ statului.

Partisanii acestei din urmă soluţiunĭ au fostŭ în Cameră d-nii Petre Carpŭ, Paladi şi ceilalţĭ semnatarĭ ai moţiunei.

Aceştĭ domnĭ deputaţĭ nu voiescŭ a recunósce rĕua stare economică de care ne plângemŭ; ei atribuescŭ causele rĕului prea marei afluenţe de metalŭ albŭ şi prea marei afluenţe de bilete de bancă; cu alte cuvinte, pe când noi credemŭ într'o stare economică rea, propunĕtorii moţiunii credŭ într'o stare monetară rea. Pe când noi ceremŭ a ne schimbá sistemulŭ economicŭ, propunătorii moţiunei cerŭ a ne schimbá sistemulŭ monetarŭ şi a adoptá etalonulŭ unicŭ de aurŭ.

Asupra acestorŭ două versiunĭ s'a concentratŭ discuţiunea în cameră. Acum décă trebue sĕ ne spunemŭ şi noi cuvĕntulŭ nostru, în sfera competinţei nóstre ca unii ce ne ocupămŭ esclusivŭ de asemenea cestiunĭ, n'am puté servi mai bine causa adevĕrului în acéstă grea cestiune, decâtŭ arătândŭ aci, că décă emisiunea Biletelorŭ de Bancă ar fi fostŭ mai mare decâtŭ cea provĕḑută cu legea Băncei Naţionale, şi decă circulaţiunea metalului albŭ ar fi fostŭ mai mare decâtŭ trebuinţele ţĕrii, am fi fostŭ fórte dispuşĭ a recunósce împreună cu adversarii noştri, că causa rĕului de care ne plângemŭ astăḑĭ ar residá 'n rĕulŭ sistemŭ monetarŭ ce avemŭ. Din momentulŭ însă ce Biletele în circulaţiune suntŭ în raportŭ cu incasulŭ metalicŭ alŭ Băncei şi moneta de argintŭ, pe când în alte ţĕrĭ e de 70 şi de 60 francĭ de capŭ de locaţiune, la noi este numai de 24 francĭ, suntemŭ obligaţĭ a recunósce că agiulŭ esorbitantŭ ce se observă între hârtia şi aurŭ nu póte fi decâtŭ efectulŭ unei rele situaţiunĭ economice trecĕtóre, care se póte combate érăşĭ printr'o altă situaţiune economică îndreptată.

Afară de acésta, admiţĕndŭ că atâtŭ Biletele de Bancă câtŭ şi circulaţiunea metalului albŭ ar fi întrecêndŭ mĕsurile prescrise de lege, acésta ar fi autorisatŭ póte pre propunĕtorii moţiunei a cere întrarea în legalitate, ér nu a propune etalonulŭ unicŭ de aurŭ.

Décă propunătorii moţiunii şi-ar fi datŭ sémă că etalonulŭ unicŭ de aurŭ nu-lŭ au de câtŭ ţĕrile bogate în aurŭ şi décă ar fi urmăritŭ de apróŭe lucrările progreselorŭ monetare ce se ţinŭ în fie-care anŭ de ómenii cei mai competinţĭ ai Europei, ar fi vĕḑutŭ de sigurŭ, că cestiunea monometalismului şi bimetalismului ne fiindŭ încă resolvată de cercurile competinte la care ia parte Europa întrégă, ea nu s'ar putea resolvá la noi printr'o simplă moţiune depusă pe biuroulŭ camerei.

DIVERSE.

Boerii la Românĭ. — Asupra «boerilorŭ» d. A. D Xenopol profesorŭ la Universitatea din Iaşĭ espuse cam următórele idei: „Nobleţa este unŭ productŭ fatalŭ alŭ diferinţei claselorŭ. Diferinţa nu póte începe decâtŭ după ce poporulŭ s'a aşeḑatŭ şi s'a constituitŭ averea individuală prin luarea în proprietate a pământului. Cei mai înzestraţĭ de natură şi mai favorisaţĭ de norocŭ devinŭ bogaţĭ, ér ceilalţĭ rĕmânŭ sĕracĭ. Bogăţia le dă o precumpĕnire firéscă asupra masei poporului, pe care o supunŭ în curêndŭ la slujbe în folosulŭ lorŭ. După ce statele se constituescŭ, se forméză cu timpulŭ obiceiurĭ, mai apoi şi legĭ, carĭ consfinţescŭ folósele dobêndite, şi atuncĭ nobleţa se caracteriséză şi se închiagă. Regii potŭ sĕ opréscă acéstă nobleţă, prin încuviinţarea titlului de nobilŭ, datŭ unui omŭ de rêndŭ, însă acéstă hărăzire este întotḑéuna însoţită de dăruirea unei moşii, căcĭ idea unui nobilŭ sĕracŭ este o ideă contraḑicĕtóre. De aci se vede că nobilii îndată ce perdŭ averea, nu întârḑie a se coborî în rîndurile mulţimei şi că chiar sub ochii noştri se înalţă necontenitŭ ómenii prin bogăţia lorŭ în rîndulŭ nobililorŭ, celŭ puţinŭ ca rangŭ socialŭ, dacă astaḑĭ nobleţa a încetatŭ de a mai avea privilegii politice. La Românĭ nobleţa s'a născutŭ în acelaşŭ modŭ şi a fostŭ precedentulŭ diferenţei claselorŭ. N'are dreptate Bălcescu cândŭ spune, că la Românĭ n'a esistatŭ niciodată nobleţa de sânge. Ea esistă la Românĭ cu multŭ timpŭ înainte de descălecare, anume încă în Transilvania, sub dominaţia maghiară, unde suntŭ pomeniţĭ înainte de descălicare: nobilĭ, voevoḑĭ şi cnezĭ românĭ. (D. Xenopolŭ citéză unele documente de pe timpulŭ lui Stefanŭ şi de la anulŭ 1274). Românii carĭ au venitŭ de peste munţĭ erau mai alesŭ elementŭ boerescŭ, cu slugile lorŭ. Din acéstă emigrare a boerilorŭ din Transilvania precum şi din maghiarisarea celorŭ rĕmaşĭ se esplică peirea totală a elementului boerescŭ de peste munţĭ. In lecţiunea a II-ua d. A. D. Xenopolŭ s'a ocupatŭ de esistenţa unei nobleţe de sânge la Românii de dincolo de Carpaţĭ, după constituirea Munteniei şi a Moldovei.

Cina hoţilorŭ. — Unŭ banchetŭ fórte ciudatŭ s'a datŭ într'o séră la Londra, în Little-Wild street. Este vorba d'o cină pe care o societate filantropică — St.-Gilles-Mission — dă în fie-care anŭ criminalilorŭ liberaţĭ, pe carĭ îi ia la eşirea lorŭ din închisóre şi caută a-i căpătuí pentru a-i face sĕ devină ómenĭ de trébă. Peste 200 din aceştĭ criminalĭ liberaţĭ de diferite etăţĭ, luau parte la acestŭ banchetŭ, presidatŭ de lordulŭ primarŭ d. Notage. Aci se aflau hoţĭ carĭ furaseră cu séu fără spargere, borfaşĭ, falsificatorĭ etc. Totulŭ s'a petrecutŭ în modulŭ celŭ mai respectabilŭ. Criminalii carĭ erau faţă au mâncatŭ fórte multŭ, au beutŭ ceaiu — şi nimicŭ de câtŭ ceaiu — câtŭ au voitŭ şi au aplaudatŭ alocuţiunile ce li s'au adresatŭ. Lordulŭ-primarŭ a spusŭ că a întâlnitŭ chiar în acea ḑi pe lordulŭ Salisbury, care a arĕtatŭ multŭ interesŭ pentru opera societăţii St.-Giles-Mission şi criminali au manifestatŭ via plăcere ce le-a pricinuitŭ acéstă scire, mâncândŭ cu mai multŭ nesaţiu. Unŭ altŭ membru alŭ societăţii filantropice le-a recitatŭ nisce versurĭ. Unŭ altulŭ le-a vorbitŭ pentru cea mai bună bĕutură, observându-le, că consumaţia alcoolurilorŭ este mama tutorŭ delictelorŭ. In fine, s'a presintatŭ unuia din stâlpii acestei societăţĭ, d. Wheatley, unŭ césornicŭ de aurŭ, care se ḑice că a fostŭ produsulŭ unei subscripţiunĭ făcută chiar de către criminalĭ. D. Wheatley a părutŭ fórte mişcatŭ d'acéstă dovédă de intrarea criminalilorŭ pe calea virtuţii. A doua ḑi însĕ, a circulatŭ sgomotulŭ că d. Wheatley, intrândŭ acasă, n'a mai găsitŭ césorniculŭ în buzunarŭ! Este greu de a puté susţiné cu siguranţă, décă acestŭ sgomotŭ a fostŭ séu nu întemeiatŭ.

Universitatea din Casan. — In ḑilele acestea, Universitatea rusă din Casan 'şi-a serbatŭ a 80-a aniversare. Are 1026 studenţĭ şi 91 de catedre, posede două bibliotecĭ, unŭ observatorŭ, unŭ museu de archeologiă, o grădină botanică, 26 laboratorii şi mai multe clinicĭ.

Hârtiă din lemnŭ. — în America se fabrică hârtiă din lemnŭ. Dacă diminéţa la 9 óre se taiă unŭ bradŭ, a doua ḑi la 6 óre diminéţa se tipărescŭ ḑiare pe hârtiă făcută din elŭ.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu

ce i-a poruncitŭ împĕratulŭ. — Nu te teme, ḑise calulŭ, adă-mĭ două covéţĭ de jarŭ şi două cupe de lapte. Feciorulŭ îi aduse calului ce ceruse şi după ce mâncă, plecară şi ajunseră la curtea smeóicei. Calulŭ îi spuse unde e lăuta şi suflândŭ cu nara pe uşă de adormì bine pe smeóica, feciorulŭ întrà în casă, luà lăuta dela căpătâiulŭ ei şi când eşì, trântì uşa aşa de tare, încâtŭ s'a sfărîmatŭ. Smeóica se deşteptà, încălecà repede pe drâglă, dar feciorulŭ se şi înălţase în aerŭ. Vĕḑêndu-lŭ smeóica îlŭ întrebà: — Când ai sĕ mai vii? — Viu sĕ iau sabia, îi rĕspunse feciorulŭ. Cum ajunse la împĕratulŭ, se oprì în ocolulŭ palatului şi ḑise lăutii sĕ cânte cum n'a cântatŭ nicĭ odată. Totŭ oraşulŭ, cu micŭ cu mare începù sĕ jóce, fără sĕ scie de ce, aşa de frumosŭ cânta lauta. Insuşĭ împĕratulŭ începù sĕ jóce de nu se mai puté oprí. — Oprésce lăuta, că morŭ jucândŭ, strigà elŭ către feciorŭ. Acesta porunci lăutii sĕ tacă şi o dete împĕratului, care 'lŭ cinstì atâtŭ pe elŭ câtŭ şi pe fraţii lui cu banĭ. Ducêndu-se fraţii la cârciumă şi vĕḑêndŭ că şi de astă dată fratele lorŭ celŭ micŭ are banĭ mai mulţĭ, îlŭ pârîră la împĕratulŭ, că scie o sabiă, cu care arŭ puté fi biruiţĭ toţĭ împĕraţii. Feciorulŭ fù chematŭ înaintea împĕratului, care'ĭ poruncì sĕ'i aducă în 24 de óre sabia, că de unde nu, nu'i va mai sta capulŭ unde'i stă. Feciorulŭ se duse la calŭ plângêndŭ şi 'ĭ spuse ce i-a poruncitŭ împĕratulŭ. Calulŭ îlŭ încurajà sĕ nu'i fie temă şi după ce'i dete două covăţĭ de jarŭ şi două cupe de lapte, plecară şi într'o clipă ajunseră la curtea smeóicei. Acum ḑise calulŭ către feciorŭ: — Sĕ fii cu băgare de sémă, că sabia e atêrnată de părete la patulŭ smeóicei; ca s'o iai, trebue sĕ te pleci peste peptulŭ ei. Suflà apoi calulŭ cu amêndouĕ nările, ca sĕ adórmă şi mai bine pe smeóica.

Feciorulŭ intrà înăuntru şi se duse la patŭ şi, când puse mâna pe sabiă, acésta făcù unŭ sgomotŭ aşa de mare, încâtŭ smeóica s'a deşteptatŭ, a pusŭ mână pe feciorŭ şi l'a legatŭ în féră. După aceea luà unŭ buciumŭ şi suflà în patru colţurĭ de lume; îndată se adunară smei câtă frunḑă şi érbă. Apoi smeóica a poruncitŭ acelora dintre ei, carĭ erau ferarĭ, sĕ facă unŭ stâlpŭ de ferŭ şi sĕ lege de elŭ pe feciorulŭ până va veni ea, că se duce sĕ aducă pe soru-sa din a noua ţéră, ca apoi amêndouĕ împreună se'lŭ mânce.

Când lucrau smeii mai voinicesce, calulŭ se rĕpeḑì între ei şi începù a-i bate cu atâta furiă, încâtŭ în scurtŭ timpŭ îi spulberà, făcêndu'i sĕ fugă care 'ncătrău putù. Apoi se puse calulŭ şi rupse cu dinţii lanţurile feciorului, şi după ce 'lŭ eliberà, îi ḑice: — Ia iute sabia, scutur'o câtŭ vei puté de tare, încalecă repede şi sĕ mergemŭ. — Smeóica, care era tocmai la soru-sa, a auḑitŭ sunetulŭ săbiei şi îndată a şi crepatŭ de nĕcazŭ. Feciorulŭ ajunse la împĕratulŭ şi'i dete sabia. Acesta, veḑându-o atâtŭ de ruginită, n'a vrutŭ sĕ creḑă, că aceea e sabia, care taiă singură, numai sĕ'i poruncescĭ. Feciorulŭ cerù atuncĭ sĕ i se aducă înainte câţiva condamnaţĭ la mórte. La porunca împĕratului se aduseră trei ómenĭ, cu carĭ sabia sĕ'şĭ arate măestria. Feciorulŭ se adresà către sabiă: — Dragă săbióra mea, taiă capetele celorŭ trei ómenĭ. Abia isprăvì vorba, şi capetele nu mai erau la loculŭ lorŭ.

(va urmá.)

Cursulŭ la bursa de Viena

din 15 Decemvre st. n. 1884.

Rentă de aurŭ ungară $6^0/_0$	124.—
Rentă de aurŭ $4^0/_0$ . . .	95.75
Rentă de hârtiă $5^0/_0$ . .	90.75
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	145.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) . . .	97.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	119.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	106.—
Bonurĭ rurale ungare . .	100.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	100.25
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	100.25
Bonurĭ cu cl. de sortare	100.25
Bonurĭ rurale transilvane	101.25
Bonurĭ croato-slavone . .	100.—
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98 25
Imprumutulŭ cu premiu ung.	117.25
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului .	116.60
Renta de hârtiă austriacă	81.70
Renta de arg. austr. . .	82.95
Renta de aurŭ austr. . .	104.05
Losurile din 1860 . . .	135 90
Acțiunile băncei austro-ungare	858.—
Act. băncei de creditŭ ung.	304.—
Act. băncei de creditŭ austr.	295.—
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.78
Napoleon-d'orĭ	$9.76^1/_2$
Mărcĭ 100 împ. germ. . .	60.20
Londra 10 Livres sterlinge	123.35

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 30 Noemvre st. v. 1884.

	Cump.	vênd.
Renta română ($5^0/_0$). . . .	—	—
Renta rom. amort. ($5^0/_0$) . .	—	—
» convert. ($6^0/_0$) . .	—	—
Împr. oraș. Buc. (20 fr.) . .	—	—
Credit fonc. rural ($7^0/_0$) . .	—	—
» „ „ ($5^0/_0$) . .	$87^1/_4$	—
» » urban ($7^0/_0$) . .	—	—
» » » ($6^0/_0$) . .	—	—
» » » ($5^0/_0$) . .	—	—
Banca națională a României	1180	—
Ac. de asig. Dacia-Rom. . .	247,285,290	294,297
« » » Națională . .	—	—
Aurŭ	$11.75^0/_0$, $12^0/_0$	—
Bancnote austriace contra aurŭ	2 05	2.07

Cursulu pieței Brașovŭ

din 16 Decemvre st. n. 1884.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.68	Vênd.	8.72
Argint românesc	»	8.60	»	8.64
Napoleon-d'orĭ	»	9.74	»	9.75
Lire turcescĭ	»	10.98	»	11.—
Imperialĭ	»	9.98	»	10.—
Galbenĭ	»	5.70	»	5.72
Scrisurile fonc. »Albina« . .	»	100—	»	101.50
Ruble Rusescĭ	»	1250—	„	1260—
Discontulŭ » . . .		7—10 $^0/_0$ pe anŭ.		

Publicațiune.

Dreptulŭ de cârciumăritŭ alŭ familielorŭ boeronale din Veneția inferióră se va esarêndá în licitațiune publică în 24 Decemvre 1884 la cancelaria comunală, începêndŭ din 1-ma Ianuariu 1885 pre durata de 3 anĭ cu prețulŭ esclamărei de 1200 fl. v. a. Licitanții au a depune vadiu de $10^0/_0$ dela prețulŭ esclamărei.

Condițiunile mai de apróре se potŭ vedé la cancelaria comunală.

Veneția inferióră în 10 Decemvre 1884.

Familiele boeronale.

2—3

1—3

Insciințare!

In înțelesulŭ Art. de lege XVIII § 35 din anulŭ 1871 se aduce la cunoscință, că la 22 Decemvre a. c. la 3 óre postm. se va ține în casa sfatului ședință publică, în care se va compune lista viriliștilorŭ pentru representanța comunei orășenescĭ pro 1885.

Brașovŭ în 13 Decemvre 1884.

Comisiunea pentru compunerea listei de viriliștĭ.

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** și pe linia **Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta** a călei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ accelerat	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Bucurescĭ	7.15	—	—	—
Predealŭ	1.09	—	—	9.50
Timișŭ	1.33	—	—	10.15
Brașovŭ	2.06	—	—	10.50
	2.16	6.30	5.45	
Feldióra	2.44	7.09	6.28	
Apatia	3.03	7.41	7.07	
Agostonfalva	3.18	8.09	7.42	
Homorodŭ	3.51	8.53	8.51	
Hașfaleu	4.51	10.18	10.52	
Sighișóra	5.11	10.55	11.56	
Elisabetopole	5 39	11.36	12.43	
Mediașŭ	6.00	12.11	1.23	
Copsa mică	6.29	12.35	2.07	
Micăsasa	—	12.54	2.27	
Blașiu	7.02	1.29	3.06	
Crăciunelŭ	—	1.45	3.22	
Teiușŭ	7.38	2.26	4.15	
Aiudŭ	7.55	2.48	4.44	
Vințulŭ de susŭ	—	3.12	5.10	
Uióra	—	3.19	5.19	
Cucerdea	8.24	3.36	5.47	
Ghirișŭ	8.48	4.10	6.38	
Apahida	—	5.39	8.51	
Clușiu	10.08	5·59	9.18	
	10.18	6.28	8.00	
Nedeșdu	—	6.54	8.34	
Ghirbĕu	—	7.10	8.59	
Aghirișŭ	—	7.25	9.35	
Stana	—	7.49	10.16	
Huiedinŭ	11.33	8.11	11.04	
Ciucia	12.06	8.52	12.17	
Bucia	—	9.11	12.47	
Bratca	—	9.29	1.21	
Rév	12.25	9.52	2.05	
Mezö-Telegd	1.11	10.27	3.08	
Fugyi-Vásárhely	—	10.46	3.39	
Várad-Velințe	—	10.56	3.55	
Oradia-mare	1.49	11.04	4.06	
	1.54	11.14	7.30	
P. Ladány	3.14	1.47	11.05	
Szolnok	5.10	4.40	2.37	
Buda-pesta	7.30	7.44	6.40	
Viena	2.00	6.20	2.00	

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35	3.30	8.00
Budapesta	8.00	6.55	9.45	2.47
Szolnok	11.24	10.55	12.18	6.36
P. Ladány	2.01	2.04	1.59	10.09
Oradea mare	4.11	5.13	3.20	
	4.21	9.37	3.25	
Várad-Velencze	4.29	9.45	—	
Fugyi-Vásárhely	4.40	9.59	—	
Mezö-Telegd	5.02	10.28	3.56	
Rév	5.46	11.41	4.31	
Bratca	6.09	12.15	—	
Bucia	6.28	12.48	—	
Ciucia	6.52	1.48	5.28	
Huiedin	7.32	3.21	6.01	
Stana	7.51	3.54	—	
Aghiriș	8.12	4.34	—	
Ghirbĕu	8.24	4.52	—	
Nedeșdu	8.38	5.11	—	
Clușiu	8.57	5.40	7.08	
	9.23	6.00	7.18	
Apahida	9.50	6.29	—	
Ghiriș	11.15	8.14	8.29	
Cucerdea	12.04	9.49	8.53	
Uióra	12.12	9.58	—	
Vințulŭ de susŭ	12.19	10.07	—	
Aiudŭ	12.45	10.42	9.17	
Teiușŭ	1.15	11.32	9.40	
Crăciunelŭ	1.44	12.03	—	
Blașŭ	2.00	12.24	10.12	
Micăsasa	2.34	12.43	—	
Copșa mică	2.52	1.22	10.45	
Mediașŭ	3.27	2.24	11.07	
Elisabetopole	4.01	3.06	11.29	
Sigișóra	4.50	4.17	12.15	
Hașfaleu	5.08	4.51	12.30	
Homorod	6.47	7.07	1.32	
Agostonfalva	7.36	8.10	2.04	
Apatia	8.09	8.46	2.24	
Feldióra	8.41	9.20	2.44	
Brașovŭ	9.20	10.15	3.15	
	—	6.00	3.25	
Timișŭ	—	6.57	4.03	
Predealŭ	—	7.32	4.28	
Bucurescĭ	—	—	10.25	

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse·

Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Teiușŭ	2.39	9.50	8.20
Alba-Iulia	3.40	10.42	9.10
Vințulŭ de josŭ	4.04	11.09	
Șibotŭ	4.35	11.43	
Orăștia	5.02	12.13	
Simeria (Piski)	5.44	1.22	
Deva	6.05	1.48	
Branicĭca	6.34	2.21	
Ilia	7.01	2.54	
Gurasada	7.15	3.09	
Zam	7.49	3.48	
Soborșin	8.32	4.37	
Bĕrzova	9.19	5.30	
Conopŭ	9.40	5.58	
Radna-Lipova	10.16	6.38	8.24
Paulișŭ	10.32	6.56	8.41
Gyorok	10.48	7.15	9.01
Glogovațŭ	11.17	7.48	9.30
Aradŭ	12.32	8.05	9.45
	12.00	8.45	6.10
Szolnok	4.00	2.10	7.27
Budapesta	7.44	6.40	—
Viena	6.20	—	—

Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35
Budapesta	8.00	6.55
Szolnok	11.14	12.28
Aradŭ	3.35	5.30
	4.00	6.20
Glogovațŭ	4.16	6.39
Gyorok	4.47	7.19
Paulișŭ	5.02	7.39
Radna-Lipova	5.25	8.11
Conopŭ	5.57	8.49
Bĕrzova	6.18	9.18
Soborșin	7.11	10.27
Zam	7.48	11.18
Gurasada	8.22	11.57
Ilia	8.40	12.27
Branicĭca	9.02	12.57
Deva	9.32	1.45
Simeria (Piski)	10.12	2.58
Orăștiă	10.47	3.46
Șibotŭ	11.14	4.20
Vințulŭ de josŭ	11.46	5.06
Alba-Iulia	12.21	6.15
Teiușŭ	12.53	7.00

Aradŭ-Timișóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.30
Aradulŭ nou	6.26	12.54
Németh-Ságh	6.51	1.19
Vinga	7.28	1.50
Orczifalva	7.49	2.12
Merczifalva	8.09	2.30
Timișóra	8.58	3.15

Simeria (Piski) Petroșenĭ

	Trenŭ omnibus
Simeria	3.08
Streiu	3.45
Hațegŭ	4.33
Pui	5.19
Crivadia	6.05
Banița	6.43
Petroșenĭ	7.00

Timișóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timișóra	12.25	5.00
Merczifalva	1.16	5.56
Orczifalva	1.34	6.16
Vinga	2.04	6.50
Németh-Ságh	2.25	7.11
Aradulŭ nou	2.54	7.44
Aradŭ	3.10	8.00

Petroșenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus
Petroșenĭ	8.56
Banița	9.37
Crivadia	10.09
Pui	10.48
Hațegŭ	11.26
Streiu	12.06
Simeria	12.37

Tipografia ALEXI, Brașovŭ.